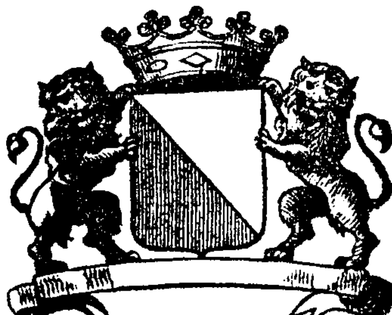
A°. 1857. N°. 49.

DONDERDAG, 26 FEBRUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL

In een bijvoegsel bij onze Courant geven wij heden twee publikatiën en het vervolg en slot van het uittreksel uit het wetsontwerp en de memorie van toelichting op het Lager onderwijs, waarvan wij gister het eerste deel in ons blad opnamen.

PUBLICATIE.

DE COMMISSARIS DES KONINGS IN DE PROVINCIE UTRECHT,

Gezien het besluit van heeren gedeputeerde Staten der Provincie Utrecht van den 20. Februarij 1857, No. 22;

Gelet op art. 11 der wet van 6 Maart 1852 (staatsblad No. 47.)

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden:

a. Dat de visscherij binnen deze provincie op *Zaturdag*, den 7. *Maart aanstaande*, zal zijn gesloten; — dat van die sluiting is uitgezonderd het visschen op *aal* en *paling*, waartoe echter alleen zullen mogen gebezigd worden fuiken, korven of netten, daartoe uitsluitend bekwaam, terwijl de visscherij op *spiering* met het kruisnet geoorloofd blijft tot den 10. April daaraanvolgende, doch niet zal mogen worden uitgeoefend dan buiten de *Waardbarrière* te *Utrecht*, in het water, gelegen tusschen de *groote sluis* en de *Roodebrug*, en te *Amersfoort* in het water van af de Koppelpoort tot aan het gebouw, genaamd *de Spijker*, in welke localiteiten deze visscherij slechts zal mogen plaats hebben van des middags 12 tot des avonds 10 ure. — Verder, dat bovenstaande bepalingen niet toepasselijk zijn op de rivieren de *Rijn* boven *Wijk bij Duurstede*, en de *Lek*, daarbeneden.

b. Dat de sluiting van het jagtbedrijf, vermeld in art. 15, litt. *h* der aangehaalde wet (het vangen van eendvogels in eene eendenkooi of daarmede gelijkstaand toestel), alsmede het vangen van waterwild met slagnetten, — jagtbedrijf, vermeld in art. 15, litt. *f*, is bepaald op Zaturdag den 14. Maart 1857, en het schieten van waterwild (art. 15, litt. *d*) op den 7. Maart bevorens; terwijl het schieten van watersnippen en ganzen geoorloofd blijff tot en met Woensdag den 15. April 1857.

c. Dat het weispel van kwartelen met steekgaren en vliegnet, bedoeld bij art. 15, litt. *e* der meergemelde wet, wordt opengesteld op den 1. Mei, en de sluiting daarvan bepaald op den 15. Julij 1857.

En ten einde niemand eenige onwetendheid hiervan voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Utrecht, den 20. Februarij, 1857.

De Commissaris des Konings voornoemd,
S. VAN HEEMSTRA.

KENNISGEVING.
AFLOSSING VAN SCHULD.

Ter kennis van de daarbij belanghebbenden wordt gebragt, dat op 1°. Mei 1857 aflosbaar gesteld zijn *al* de nog overgebleven aandeelen in de 3e geldleening tot aanbouw van *huizen aan de van Wijckskade*, oorspronkelijk groot *f* 50,000.—, goedgekeurd bij Kon. besluit van 15 April 1838, n°. 109.

Tevens wordt aan de belanghebbenden herinnerd, dat nog niet ter aflossing zijn aangeboden de laatste *vijf* aandeelen in de 2e geldleening tot aanbouw van *huizen aan de van Wijckskade*, oorspronkelijk groot *f* 25,000.—, zijnde de Nommers 9, 36, 98, 99 en 100, welke reeds aflosbaar gesteld zijn geworden op 1°. Mei 1856.

Utrecht, den 24. Februarij 1857.

De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 26 Februarij.

Heden is het nadere verslag ontvangen van de zegepraal, door het kabinet *Palmerston* in het Lagerhuis behaald. Men moet echter opmerken, dat eerstelijk lord *John Russell* het budget heeft verdedigd, terwijl onder hen, die voor het ministerie gestemd hebben een 40tal Tories zich bevindt, waarbij bekende namen, en dat onder de tegenstanders populaire mannen waren, als *Sidneij Herbert*, *Graham*, *Gladstone*, sir *Paxton*, *Ricardo*, *Laing* en zelfs radikalen als *Miall* en *Roebuck;* de partijen zijn dus zeer verdeeld geweest en de ministeriële meerderheid in het parlement is geenszins zoo groot en zeker, dat lord *Palmerston* veel zware aanvallen zou kunnen weêrstaan.

In de zaak van China is door het Hoogerhuis nog geene beslissing genomen. Er zijn echter nadere berigten van daar, die men onder Londen zal vinden, en die vooreerst nog niet doen verwachten, dat de Chinezen zoo spoedig willen toegeven en daardoor de vijandelijkheden zullen doen eindigen, 't geen door den handel in 't algemeen zoozeer gewenscht wordt.

De Perziesche kwestie is zoo goed als bijgelegd; *le Nord* moge iets voorbarig geweest zijn, hij was toch goed ingelicht, toen hij de schikking aankondigde. De goedkeuring wordt slechts ingewacht. Perzië zou aan Engeland toestaan zich te Karack en Bushir te vestigen, evenzeer als steenkolen magazijnen op eenige punten der kust van de Perz. golf. Herat zou door Perzië en Bushir door Engeland worden ontruimd. Overigens zou Perzië zich niet in de aangelegenheden van Afghanistan en Engeland zich niet in die van Perzië mengen. Over 't geheel is deze schikking gunstiger voor Engeland dan voor Perzië, ze is vooral verschuldigd aan den invloed van keizer *Napoleon*, ofschoon men niet gelooft, dat Rusland er te vreden over zal zijn.

Hoe het met de zaak van Neufchatel staat, zal men onder Parijs kunnen zien, waar men ook eenige mededeeling zal vinden van een kerkelijk geschil, dat op wereldlijk terrein wordt gebragt, en de belangstelling in hooge mate schijnt te zullen wekken. Het is een geschil tusschen den bisschop van Moulins en eenige hem onderhoorige, maar bij de leeken zeer beminde pastoors.

Omtrent Noord-Italië ontvangt men berigten, die weder getuigen van het Italisme van den Lombardyschen adel, hoe goed gezind de bevolking over het geheel jegens de keizerlijke familie wordt. Tusschen het leger en het volk is de verstandhouding steeds erbarmelijk. Intusschen bereidt de regering de inrigting van het bestuur. Aartshertog *Maximiliaan* zal, zegt men, den titel bekomen van keizerlijken vikaris. — Te Turijn denkt men, dat de betrekking tusschen Oostenrijk en Sardinië zoo onvriendschappelijk zal worden, dat dit in het gezantschap van Oostenrijk te Turijn weldra zal blijken.

De overlandmail is te Triest weder aangekomen met berigten uit Batavia tot den 10 Januarij. De toen aldaar aangekomen schepen waren:

Joh. en Geertruida, Elisabeth en Anthonia, Maria Agnes, Witte Cornelisz. de With, Triton, Vriendentrouw, allen van Amsterdam; Kommiss. des Konings v. d. Heym, van Bosse, Guurtje en Marie, Zuid-Beveland, Willem Barendsz, Ouderkerk a/d Amstel, allen van Rotterdam; Onderneming, van Zierikzee.

— Bij besluit, heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der hervormde gemeenten hierna genoemd, als: van Ter Aa, onder de klassis van Utrecht, op *P. A. T. Nahuijs*, kandidaat; van 's Heer-Abts- en Sinoutskerke, onder de klassis van Goes, op *W. Kluever*, predikant te Cothen.

:— Gister is het onderzoek van de wet betreffende de regterlijke magt in de Afdeelingen der Kamer voortgezet.

— Den 21. Februarij heeft de kommissie der Tweede Kamer, in welker handen is gesteld de overeenkomst, die met Hannover is gesloten, ter wering van den sluikhandel op de wederzijdsche grenzen, en welke kommissie bestaat uit de heeren *Strens*, *v. Nispen*, *v. Rappard*, *Westerhoff* en *van der Veen*, haar verslag deswege vastgesteld.

Daaruit blijkt, dat de strekking der overeenkomst is om op de bedoelde grenzen van toepassing te verklaren de overeenkomst in 1851 met Pruissen gesloten, en in der tijd door de Staten-Generaal goedgekeurd. Bij de kommissie is de vraag overwogen, of de bewoners der aan die grenzen gelegen Nederlandsche distrikten, zonder tusschenkomst der wetgevende magt, aan de bezwarende bepalingen, bij de overeenkomst daargesteld, zouden kunnen worden onderworpen, en is deze vraag ontkennend beantwoord, maar is tevens aangemerkt, dat, vermits die bepalingen eenmaal door de wetgevende magt zijn goedgekeurd, zij tot haar leedwezen moet erkennen, dat zij aan de Regering het regt niet kan ontzeggen, om dezelve toetepassen.

De kommissie meent te moeten doen opmerken, dat in 1857 de aansluiting aan de Pruissiesche spoorwegen zeer werd gewenscht, en dat deze wensch, welligt meer dan noodig was, van invloed is geweest op het daarstellen van de overeenkomst met Pruissen; — dat zij anderzins waarschijnlijk meer tegenspraak zoude hebben gevonden, of welligt niet zou zijn goedgekeurd. Zij heeft gemeend, daarbij den wensch te mogen voegen, dat de overeenkomst op eene minder bezwarende wijze zal worden toegepast dan die, welke met Pruissen is gesloten. — De kommissie heeft voorgesteld, een afschrift van het verslag aan den minister van Binnenlandsche Zaken te zenden.

:— Reeds meermalen is er op gewezen, dat vele lotelingen der Nationale Militie de zittingen der militieraden, bestemd tot het onderzoeken en aannemen van plaatsvervangers, laten voorbijgaan, zonder gebruik te maken van de hun bij de wet gelatene bevoegdheid, om zich in de dienst te doen vervangen, en dat zij zich later, dikwerf eerst *na* verloop van een groot deel van het reserve-jaar, bij rekwest tot Z. M. wenden, om, krachtens de daartoe bij art. 129 der wet van den 8. Jan. 1817 (Stbl. n°. 1) aan den koning gelatene bevoegdheid, de vergunning te erlangen tot het alsnog stellen van eenen plaatsvervanger. De nadeelen daaruit voor de dienst in 's Rijks belang voortvloeijende, en bij gevolg de noodzakelijkheid tot beperking van de inwilliging van dergelijke verzoeken, zijn reeds in 1846 onder de aandacht der gemeentebesturen gebragt. Hoezeer men gemeend had te mogen verwachten, dat daardoor en verder door het niet inwilligen van vele aanvragen van voorzegden aard, deze allengs zouden verminderen, heeft de minister van Binnenl. zaken aan de heeren kommissarissen des konings in de provinciën echter doen kennen, dat de ondervinding die verwachting niet bevestigd heeft; maar zelfs, dat in den laatsten tijd deze aanvragen eerder toedan afgenomen zijn; waaruit mitsdien is af te leiden, dat het misbruik, om het reserve-jaar geheel of voor een groot gedeelte te laten verloopen, of althans om eerst *na* de sluiting van de laatste zitting van den militieraad, werk van de vervanging door middel eener speciale vergunning te maken, niet is geweken of weder op nieuw in het leven treedt. Dien ten gevolge zijn de gemeentebesturen met nadruk verzocht, om bij iedere gelegenheid, welke zich daartoe voordoet, zóó als inzonderheid bij de aangiften ter inschrijving en bij de loting, de belanghebbenden onder het oog te brengen, dat zij *casu quo* voor hunne vervanging, of voor die hunner zonen of pupillen, in tijds behooren te zorgen; en er op moeten rekenen, dat daartoe niet dan in zeer buitengewone omstandigheden eene speciale vergunning zal worden verleend.

— Met den 16. Maart aanstaande wordt te Hellevoetsluis in dienst gesteld Zijner Majesteits brik de Sperwer, waarvan het bevel is opgedragen aan den kap. luit. ter zee *J. C. Baak;* zijnde met dat tijdstip op dien bodem geplaatst: de luit. ter zee van de 1ste klasse: *J. P. K. van Moorsel*, als 1ste officier; voorts de luits. ter zee van de 2de klasse: jhr. *H. K. F. A. van Raders*, *H. C. M. E. Habets* en *G. den Berger;* de officier van gezondheid der 2de klasse *J. G. den Slieker;* de officier van administratie der 3de klasse *J. H. Ferguson*, en de scheepsklerk *W. P. J. L. Stort.* *St. Ct.*

— Gister werd voor het Provinciaal Geregtshof van N. Holland behandeld de zaak van *L. Rodewald*, komm. in effekten, beschuldigd van 7 valschheden in geschriften van koophandel door het verzuim van verbintenissen, en het namaken van handteekeningen, en volgens het bewust gebruik maken van een alzoo vervalscht geschrift van koophandel. De adv. gen. heeft geëischt 12 jaren tuchthuisstraf en 8 boetes elk van *f* 50. — Dingsdag wordt de zaak voortgezet, en zal tevens de uitspraak door het hof worden gedaan.

*— Het aantal zieken in de kolonië van Weldadigheid, vooral te Veenhuizen, schijnt nog niet te verminderen, immers wordt ons gemeld, dat, behalve eenige burger geneesheeren, die aldaar reeds in de verpleging behulpzaam zijn, dezer dage ook sommige militaire geneeskundigen aanschrijving hebben gekregen zich gereed te houden, op aanvrage onverwijld derwaarts te kunnen vertrekken.

*— Naar men verneemt is een ingenieur van den waterstaat sedert eenige dagen te Wijhe bezig de rivier de IJssel te peilen, met het doel, om, na daartoe

bekomen magtiging, door het plaatsen van kribwerk, den stroom tot het opruimen van ondiepten te regelen, waartoe de thans zeer lage waterstand bijzonder gunstig is.

— Eergisteren werd een proeftogt langs den Rhijnspoorweg gedaan, die waarlijk belangrijk mag genoemd worden en die ten duidelijkste het bewijs heeft opgeleverd, wat van de tegenwoordig versnelde gemeenschap mag verwacht worden.

Zijn wij wel onderrigt, dan is Maandag avond ten 7 ure een expres trein uit Berlijn vertrokken, die gisteren morgen omstreeks 10½ uur te Rotterdam aankwam, en alzoo den afstand van Berlijn naar daar in den bijna ongeloofelijk korten tijd van cirka 15½ uur heeft afgelegd.

Eene stoomboot, die aan het station gereed lag, moest dien sneltogt tot Londen vervolgen, en alzoo de kortere gemeenschap over Holland met Engeland proefondervindelijk bewijzen.

Verder zij hier opgemerkt, dat de weg van Utrecht naar Rotterdam in 52 minuten is doorloopen.

N. Rott. Ct.

— In de *Buiteng. Prov. Geld.* en *Nijm. Ct.* leest men het volgende: Tot aanvulling van het reeds gegeven berigt, betrekkelijk de verleende koncessie tot daarstelling van eenen Spoorweg van Maastricht naar Nijmegen, langs den regter Maas-oever, over de gemeente Heumen en Malden, zijn wij thans in staat gesteld te berigten, dat door het Nederlandsche goevernement, bij besluit des Konings, genomen op Hoogstdeszelfs verjaardag, den 19 Februarij ll., die koncessie is verleend aan de Parijsche firma *A. Kuentter*, *Maze Voisine et Ponchard*, met bepaling der rigting van Maastricht, over Roermond en Venlo, langs den regter Maas-oever op Nijmegen, om zich aldaar aantesluiten aan den spoorweg op Cleve en Creveld, terwijl die weg zal leiden tot verlenging naar Arnhem door bruggen over de Waal en den Rijn.

— In de raadsvergadering te Gouda van 24 Febr. is niet zonder krachtigen tegenstand, met 7 tegen 5 stemmen een ontwerp van burgemeester en wethouders tot invoering van eene nieuwe direkte belasting aangenomen, bij welk ontwerp de huurwaarde tot maatstaf van klassifikatie strekt, doch in dier voege, dat verschillende personen, in dezelfde klasse gesteld, tot een *minimum* of *maximum*, voor elke klasse verschillend aangegeven, kunnen worden aangeslagen: derwijze, b. v., dat van twee personen, in dezelfde klasse geplaatst, de een tot *f* 14 en de ander tot *f* 175 zal kunnen worden aangeslagen, welke ongelijkmatigheid aan velen der tegenstemmers van bedenkelijken aard is voorgekomen.

*— Uit Vlissingen wordt geschreven van den 23 Feb.

Heden ochtend zijn door middel van den Engelschen duiker *George Hall*, de luiken opengemaakt van het gezonken stoomschip Ravensbourne, en bereids twee kisten met zilveren specie gered.

— Gister heeft aan het Departement van Financien, ingevolge Zr. Ms. besluit van 15 Februarij jl., de uitloting plaats gehad van de schuldbekentenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-syndikaat, rentende 3½ ten honderd, die op 1 April aanst. zullen worden afgelost. De volgende 30 reeksen (van de overgebleven 2061) zijn uitgeloot, vertegenwoordigende een kapitaal van *f* 300,000 als:

de 1918	reeks bevatt. de nº.	23146	tot en met nº. 23155
〃 1702	〃 〃 〃 〃	20747	〃 〃 〃 〃 20757
〃 2151	〃 〃 〃 〃	25853	〃 〃 〃 〃 25863
〃 566	〃 〃 〃 〃	6868	〃 〃 〃 〃 6878
〃 1876	〃 〃 〃 〃	22686	〃 〃 〃 〃 22696
〃 212	〃 〃 〃 〃	2518	〃 〃 〃 〃 2537
〃 1968	〃 〃 〃 〃	23739	〃 〃 〃 〃 23749
〃 694	〃 〃 〃 〃	8849	〃 〃 〃 〃 8448
〃 24	〃 〃 〃 〃	246	〃 〃 〃 〃 255
〃 435	〃 〃 〃 〃	5377	〃 〃 〃 〃 5392
〃 1616	〃 〃 〃 〃	19680	〃 〃 〃 〃 19689
〃 81	〃 〃 〃 〃	1037	〃 〃 〃 〃 1046
〃 586	〃 〃 〃 〃	7095	〃 〃 〃 〃 7104
〃 2102	〃 〃 〃 〃	25270	〃 〃 〃 〃 25284
〃 48	〃 〃 〃 〃	553	〃 〃 〃 〃 588
〃 209	〃 〃 〃 〃	2490	〃 〃 〃 〃 2504
〃 2105	〃 〃 〃 〃	25316	〃 〃 〃 〃 25327
〃 844	〃 〃 〃 〃	10211	〃 〃 〃 〃 10220
〃 1457	〃 〃 〃 〃	17793	〃 〃 〃 〃 17802
〃 513	〃 〃 〃 〃	6278	〃 〃 〃 〃 6287
〃 1873	〃 〃 〃 〃	22646	〃 〃 〃 〃 22658
〃 2178	〃 〃 〃 〃	26456	〃 〃 〃 〃 26478
〃 887	〃 〃 〃 〃	10754	〃 〃 〃 〃 10763
〃 709	〃 〃 〃 〃	8624	〃 〃 〃 〃 8635
〃 875	〃 〃 〃 〃	10618	〃 〃 〃 〃 10627
〃 1367	〃 〃 〃 〃	16759	〃 〃 〃 〃 16772
〃 1754	〃 〃 〃 〃	18886	〃 〃 〃 〃 11895
〃 864	〃 〃 〃 〃	10475	〃 〃 〃 〃 10484
〃 1171	〃 〃 〃 〃	14381	〃 〃 〃 〃 14393
〃 [illegible]	〃 〃 〃 〃	25110	〃 〃 〃 〃 25119

— Uit Coevorden schrijft men van den 24 Febr. Gisteren heeft de policie van het naburige Ulenz drie valsche munters gearresteerd. Zij muntten dubbele en enkele Pruisische daalders. Een hunner, die reeds vroeger van dezelfde misdaad was beschuldigd, had te Nieuwersluis van dat geld uitgegeven; ook de gereedschappen heeft men in beslag genomen.

H. Bl.

*— In de zitting van de arr. regtbank van dezen morgen is uitspraak gedaan in zake *Kemink en Zoon.* De regtbank heeft Dr. *H. H. Kemink* schuldig verklaard aan de politie-overtreding van met zijn weten te hebben medegewerkt tot de verspreiding van een gedrukt geschrift, waarin de naam, beroep en woning van den schrijver of drukker niet was uitgedrukt, doch onder de omstandigheid van den drukker te hebben bekend gemaakt en hem mitsdien bij verstek veroordeeld tot eene boete van *f* 5, ten bate der gemeente Utrecht, en in de kosten van het regtsgeding ten zijnen aanzien gevallen. Tevens heeft de regtbank verklaard, dat de schuld van *N. D. Kemink* aan het hem ten laste gelegde feit niet is bewezen en hem vrijgesproken, de kosten te zijnen aanzien gevallen te dragen door den Staat.

*— Uit Deventer schrijft men ons dd. 24 Febrs Den 27 dezer zal het 5 regement dragonder geïnspekteerd worden door den divisie-generaal den heer *F. C. H.* baron *van Utenhove.*

— In de *Amst. Ct.* leest men het volgende:

Aangaande het 3e Nederl. nationale zangersfeest, in den loop van den aanstaanden zomer in het Park te Amsterdam te geven, en waarvan wij reeds vroeger melding maakten, vernemen wij thans eenige bijzonderheden, die wij ons haasten mede te deelen:

Zondag ll. ten 12 ure waren de heeren *Boers*, van Delft, *Heinze*, van Amsterdam, (deze beide zijn belast met de muziek-direktie op het feest), *Marx*, van Arnhem, *Craeyvanger* en *van de Poll*, van Utrecht, en de heer *Bertelsman*, van Amsterdam, in het lokaal Fraskati als techniesch komitee vergaderd, (de heer *Smabers*, van Alkmaar, was verhinderd tegenwoordig te zijn). In die bijeenkomst werden de volgende muziekstukken ter gezamenlijke uitvoering op het feest gekozen:

Hymne, *J. A. van Eijken;* Sommerlied, van *Mendelssohn Bartholdy;* Fruhlingslied, van *Weber;* Chor aus der Belagerung von Corynthe, van *Rossini;* Ich wil singen, van *B. Klein;* In 't Bosch, van *Verhulst;* Im Mai, van *Zollner;* Jägerchor aus Euryanthe, van *Weber;* Waldes Ruhe (Rose Pilgerfahrt), van *Robert Schumann;* Ter Jagt, van *Viotta;* chor aus Ferdinand Cortes, van *Spontini;* Volkslied, van *Wilms.*

Verder vernemen wij, dat door de kommissie tot feestregeling eene prijsvraag voor Hollandsche komponisten zal worden uitgeschreven, tot vervaardiging van twee vierstemmige mannenkooren, welke geschikt zijn tot uitvoering door een talrijk koor. De woorden en voorwaarden zullen zoo spoedig mogelijk door het muziekale tijdschrift *Caecilia* worden bekend gemaakt.

Het plan voor deze feestviering, waarvan de eer aan *Euterpe* en *Amstels Mannenkoor* toekomt, gaat derhalve, dank zij de goede leiding, die zij aan de voorbereidende werkzaamheden geven, met rassche en vaste schreden de uitvoering te gemoet, en de verwachting op een voortreffelijken uitslag zal voorzeker niet beschaamd worden.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 25 *Feb.* 1.07 El; + AP. 8.02. Gev. 1 d.
Keulen, 24 〃 5 v. 11 d. (5 v. 11 d. Rijnl.) Gew. 0 d. Rijnl.

De Rijnhoogte te Keulen den 25. Feb. 5 voet 9 duim Rhijnlandsch.

RUSLAND.

PETERSBURG, 18 Februarij.

Voor de eigenaren der goudmijnen in het distrikt Oural heeft de Keizer eenige gunstige bepalingen gemaakt: de hulpbank van Ecatherinerburg is gemagtigd hun groote voorschotten in geld te doen, om de werken in de goudmijnen te kunnen voortzetten.

De Keizer heeft eene verbetering in het politiewezen doen invoeren, en tot dat einde den kolonel graaf *Chouvaloff* tot grootmeester van de politie in Petersburg benoemd. De kolonel is langen tijd in Parijs geweest, en is thans aide-de-kamp van den Keizer. Als hoofd van de politie is hij onder anderen gehouden elken dag den Keizer persoonlijk verslag te geven.

Prins *Stcherbatoij*, maarschalk van den adel te Moskou, is tot burgerlijk goeverneur van Moskou benoemd.

De Cholera maakt in eenige streken wederom eenige slagtoffers. De echtgenoot van den gewezen goeverneur-generaal van Lithauwen *Mirkowitsch*, is onder anderen aan die ziekte gestorven.

De keizer heeft het vonnis bekrachtigd, volgens hetwelk de ritmeester *Telepsniew* tot tienjarigen dwangarbeid in de bergwerken van Siberië veroordeeld is, omdat hij den heer *Tschernow*, door het toezenden van eene ontploffingsmachine om het leven heeft pogen te brengen.

ZWEDEN.

STOKHOLM, 13 Februarij.

De moeijelijkheden waarmede de regering te worstelen heeft, om de noodige gelden voor het spoorwegnet te verkrijgen nemen dagelijks toe; vooral in het Huis der Edelen ontmoet zij veel tegenstand. Dit is dan ook oorzaak dat de kundige ingenieur *Ericson* zijn ontslag heeft ingediend als direkteur en chef van den tak van bestuur, belast met de daarstelling der spoorwegen. Men hoopt, dat de koning hem nog van zijn besluit zal kunnen afbrengen, wijl anders zonder twijfel de aanleg der spoorwegen nog langen tijd verschoven zal worden.

Men heeft van hier reeds veel koren en andere levensmiddelen naar het noorden van Finland gezonden, waar de hongersnood vreeselijk woedt. In vele landelijke gemeenten ziet men er niet dan bleeke, vermagerde uitgeteerde gestalten, die uit gebrek aan kracht neêrzinken. Niet alleen de levensmiddelen ontbreken, maar er is ook gebrek aan geld, en zelfs de rijken hebben niet genoeg specie, om van ver af eetwaren te laten komen. Vele gezinnen hebben dan ook de wijk naar Rusland of Zweden genomen. De eenige hulpmiddelen die den Finnen in dergelijke omstandigheden nog overbleven, de rendieren en wilde vogels, missen zij nu, want de eersten zijn voor een groot gedeelte door de beeren verslonden en de vogels zijn, men weet niet hoe, verdwenen. Het brood der arbeidende klassen bestaat uit tot poeder gebragte boomschors met gehakt stroo; en dat der gegoede klassen, uit een mengsel van boomschors en gerst.

ITALIE.

MILAAN, 20 Februarij.

Gister avond heeft de keizerlijke familie de glansrijk verlichte Schouwburg *Carcano* bezocht, en is er levendig toegejuicht.

De keizer heeft aan een kweekeling der Milaansche akademie van kunsten, *Achille Doveri* een jaargeld van 600 lire gedurende 3 jaren, geschonken, om zijne studie voort te zetten.

Nopens de gebeurtenis te Mantua, alwaar een ingezeten, de paarden-arts *Bianchi*, door eenige Oostenrijksche officieren is gedood, verneemt men het volgende:

In de Opera bestaat eene partij *voor* en eene partij *tegen* de Prima Donna. Terwijl de eene haar toejuichte, begon de andere te fluiten. Een officier zeide tegen *Bianchi*: „*Gij verstaat geen muziek.*" Waarom niet? „*Omdat gij fluit!*" — De omstanders vonden hierin eene beleediging, en van woorden kwam het tot uitdaging. Het tweegevecht zou plaats hebben den 7. Feb., doch had geen voortgang, omdat het *Bianchi*, een huisvader, afgeraden werd. In het koffijhuis *Parthenope* ontmoette de luit. *M.* den heer *B.* en maakte hem voor lafaard uit. *Bianchi* gaf den luit. *M.* een slag in het gezigt, waarop deze den degen trok. Deze werd hem ontnomen; doch hij wist daarna een sabel te verkrijgen, en bragt *Bianchi* daarmede verscheidene doodelijke wonden toe. — De haat tegen de Oostenrijksche officieren is in Mantua zeer groot, overal worden zij voor moordenaars uitgejouwd. De keizer heeft den graaf *Thun* derwaarts gezonden, om de zaak te onderzoeken.

Uit Rome verneemt men, dat het getal der vreemdelingen dezen winter daar zeer groot is; men schat het op 60,000, waarvan de helft Italianen en de andere helft uit andere landen.

De koning van Beijeren heeft er met zijn gevolg de Villa Malta betrokken. De kardinaal Staatssekretaris *Antonelli* heeft hem namens den Paus verwelkomd. Z. M. zal 3 à 4 weken in Rome blijven.

TURIJN, 21 Februarij.

Gisteren was hier het gerucht verspreid, dat het Oostenrijksch gezantschap onze stad verlaten had; dit was evenwel ongegrond, doch de verwezenlijking kan zeer goed te eeniger dage plaats vinden, daar de staat van zaken zoo is, dat er geen kans op eenige toenadering bestaat. — Oostenrijk beklaagt zich, naar men zegt, vooral over de dagbladpers hier te lande, en zoo onze regering al eenigen maatregel desbetreffende wilde voorstellen, is het toch te begrijpen, dat zij dat niet zou doen onder den drang eener vreemde mogendheid.

Graaf *Buol* is naar Parma gegaan, om een handelsverdrag te sluiten.

In Toscane schijnt eene eenigzins gewigtige verandering in de staatkunde op handen. De groothertog schijnt op het punt eene amnestie te verleenen en ondanks de dringende pogingen van Mgr. *Franchi*, zou het konkordaat minder kans hebben dan ooit, om gesloten te worden.

Op voordragt van den minister van binnenl. zaken heeft de Koning de orde van verdiensten geschonken aan kolonel *Menabrea*, afgevaardigde, beroemd meet-

kundige en geleerde van verdienste. De heer *Menabrea* is lid der regterzijde, en dus heeft de regering door het verleenen dezer orde weder van hare onpartijdigheid doen blijken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 23 Februarij.

Naar men verneemt zou Rusland een memorandum betreffende de Donauvorstendommen verzonden hebben als eene vertrouwelijke mededeeling aan die regeringen, welke het in deze kwestie met Rusland eens zijn.

BERLIJN, 24 Februarij.

De kommissie in wier handen was gesteld het wets-ontwerp tot verhooging van den verkoopprijs van het zout heeft voorgesteld 1. het ontwerp te verwerpen en 2. ingeval de kamer zich hiermede niet vereenigt, alleen § 1. en 4 aan te nemen.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Februarij.

In het huis der lords heeft de lord *Polwarth* inlichtingen gevraagd omtrent een privilegie aan *John Ord* gegeven, voor de verzameling der guano op enkele kleine eilanden, door den Iman van Maskate aan Engeland afgestaan. — Lord *Clarendon* heeft daarop geantwoord, dat die guano van mindere soort dan die van Peru was, dat het privilegie voor 5 jaar was verleend en dat de houder de guano in algemeene veiling zou brengen; al de gewisselde stukken zullen ter tafel worden gebragt.

Lord *Derbij* heeft de zaak van Kanton besproken. Hij heeft het afkeurenswaard gevonden, dat men de vijandelijkheden is begonnen, wegens de schending eener bepaling van het verdrag van 1843, die nimmer was nagekomen; men had zich evenwel steeds geschikt in den onwil der bewoners van Kanton, om de Europeanen in stad toe te laten. De zaak van de *Arrow* oordeelde de spr. ook geene billijke reden tot het aanvallen van Kanton en tot het breken der vriendschappelijke betrekkingen, waardoor de handel zooveel lijdt.

Door graaf *Clarendon* werd in een zeer breedvoerig betoog de handelwijze der gezaghebbers verdedigd, en als wettig en billijk voorgesteld. — Daarentegen beweerde lord *Lyndhurst*, das de onderneming tegen Kanton niet te verdedigen was, dat hij noch in eenig wetsbeginsel, noch in eenigen regel van staatkunde er eenigen grond voor zag. — De lord-kanselier verklaarde, dat de Chinezen het traktaat hadden geschonden. — Graaf *Grey* ondersteunde de motie van graaf *Derby*, doch zij werd bestreden door den hertog van *Argyll*. — De voortzetting der beraadslaging is verdaagd tot morgen.

In het Lagerhuis heeft de heer *Mac Gregor* het budget aangevallen en het amendement van den heer *d'Israëli* verdedigd. Lord *John Russell* heeft het budget in bescherming genomen. Hij zou in deze zaak niet gesproken hebben, als de aanval van den heer *Gladstone* er hem niet toe genoopt had. Deze toch had beweerd dat het budget afging van den weg die in 1852 door hem was opgevolgd, als de eenige goede in het financiële. Lord *John* zeide, dat dit eene onjuiste voorstelling was. Het zelfde beginsel was in 1858 en in 1857 ten grondslag van het budget, en dat beginsel, dat in Engeland thans algemeen als 't eenige goede erkend was, was dat van den vrijen handel voor te staan. Door de buitengewone omstandigheden van dit jaar is het budget nog niet zoo kunnen ingerigt worden, als men ook in zake van de inkomsten belasting zou wenschen. De hoofdzaak van het budget van 1842 door Sir *R. Peel* voorgesteld was de opheffing van alle kleine belastingen, die handel en nijverheid drukten, en waardoor de vrije handel zijn weg heeft kunnen gaan, om door banden van vrede, van vriendschap en handelsbetrekkingen de natiën van de beschaafde wereld aan elkander te verbinden. Alleen heeft de Lord er op aan gedrongen, dat op enkele punten als op de thee en het papier de belasting zou worden verminderd, en de hoop uitgedrukt, dat de bezuinigingen zoó zouden worden ingevoerd, dat men in 1860 werkelijk tot de geheele opheffing van de *income-tax* zou kunnen overgaan. Hij geloofde dat zelfs, omdat hij de overtuiging koesterde, dat handel en nijverheid zich nog meer uitbreiden en des te sterker den heilrijken invloed zouden doen uitkomen van de liberale beginselen, die overal het egoïsme en het persoonlijk voordeel moeten bestrijden, ten einde voor de geheele menschheid de geregtigheid en de welvaart te doen toenemen.

De heer *Bentinck*, lid der Tories, heeft nog getracht de beslissing uit te stellen, vooral omdat hij tot dat deel der Tories behoort, dat *d'Israëli* niet als hoofd wil erkennen. Dit is echter met 477 tegen 25 stemmen verworpen, terwijl het amendement van den heer *d'Israëli* is verworpen met 286 tegen 206 stemmen, nadat de heer *Gladstone* nog eenige aanvallen had te verduren gehad, en deze zich had verdedigd, door te verklaren, den Kanselier niet in 't minst te hebben willen beleedigen.

Uit Amerika verneemt men, dat te New-York de algemeene belangstelling zeer wordt gewekt door een moord, gepleegd op een rijken tandmeester *Burdell*, die des morgens door vijftien dolksteken doorboord in zijne kamer gevonden werd. Het vermoeden der daad moet rusten op zijne maitres, Mrs. *Cunningham*, die met hare twee dochters en haar minnaar *Eckel*, die mede voor schuldig wordt gehouden, het beneden gedeelte van zijn huis had betrokken. Men heeft echter nog geene bewijzen, het huis is geheel doorzocht zonder dat men iets gevonden heeft. — *Eckel's* koffer was echter nergens te vinden.

Den dag, dat de moord ontdekt is, heeft Mrs. *C.* verklaard de weduwe van *Burdell* te zijn en een huwelijkscertifikaat getoond door een Protestantsch predikant afgegeven, die evenwel den gehuwde niet in het lijk van *Burdell* noch in *Eckel* herkend heeft. Hieruit en uit eene vergissing van haar advokaat blijkt, dat zij niet met *Burdell* gehuwd was. De moord is welligt bedreven, om als zijne weduwe, zijne rijkdommen te bekomen.

Het proces houdt inmiddels iedereen en alle bladen bezig en de *Morn. Her.* heeft er reeds 120 met kleine letter gedrukte kolommen mede gevuld. Een sterk bewijs dat *Eckel* en Mrs. *Cunningham* schuldig zijn, ziet men daarin dat zij geweigerd hebben de vragen van den *Coroner* te beantwoorden.

De Fransche gevangenen in zake den diefstal van den Noorder-spoorweg zullen naar alle waarschijnlijk uitgeleverd worden.

LONDEN, Woensdag 25 Februarij.

In het Lagerhuis heeft lord *Walmsley* gisteren avond voorgesteld de benoeming van eene kommissie tot uitbreiding van het kiesregt, welk voorstel, na door den heer *Duncombe* en lord *Palmerston* bestreden te zijn, met 190 tegen 73 stemmen verworpen werd.

In het Lagerhuis gaf lord *John Russell* kennis van een voorstel, dat hij zal indienen tot bepaling van het regt op de thee op $^1/_4$ p. per pond voor 1857—1858 en voor 1858—1859, en op een shilling voor het vervolg. Eene motie tot het doen van nog eene laatste poging tot opsporing van sir *John Franklin* en zijne togtgenooten op de reis naar de Noordpool, werd door de regering bestreden en door het Huis verworpen.

Er zijn tijdingen uit Hong-Kong van den 15 Januarij. De talrijke Chinesche vloot heeft de Engelsche stoomschepen die voor het fort Kanton lagen, aangevallen. De aanval is mislukt, doch de Chinesche vloot is in goede orde afgetrokken. De kommandant der Engelsche scheepsmagt, de admiraal *Seijmour*, had zijne troepen doen landen, die de meeste voorsteden van Kanton in brand hebben gestoken. De vloot der Chinesche opstandelingen, heeft zich te Whampoa met de keizerlijke vereenigd.

De *Times* deelt mede, dat de Engelsche zeemagt den 14. Feb. de Zwartezee nog niet had verlaten, en dat de Oostenrijksche troepen ook de prinsdommen nog niet hadden ontruimd.

In den staat van zaken in China was geene verandering gekomen.

De Chinezen hadden eene vruchtelooze poging gedaan, om een der sterkten te hernemen; de 11 Europeanen die zich aan boord van de stoomboot Thistle bevonden, waren verradelijk vermoord; de stoomboot was geplunderd en daarna verlaten.

De regering van Hong Kong had de politiemagt versterkt en was op hare hoede tegen pogingen van brandstichting.

Te Shanghae was de thee hooger in prijs, bij kleinen voorraad van zwarte theeën.

Scheepsvrachten waren er gedrukt.

Te Madras waren de Indigoprijzen hooger en vrachten iets gedaald.

Van Bushir 17 Jan. wordt gemeldt, dat de Persen niets tegen de Engelschen ondernomen hebben.

De Engelschen deden een aanval op een depôt van Perziesche krijgsbehoeften en amunitie, welke met goed gevolg afliep.

— 25 *Febr.* Gec. $93^7/_8$; Sp. 3 pCt. $41^3/_4$; $1^1/_4$ pCt. $p24^5/_8$; Rusl. 5 pCt. 100; $4^1/_2$ pCt. $97^3/_4$; Holl. 4 Ct. $98^1/_4$; $2^1/_2$ pC t. 65; Sard. 5 pCt. $90^1/_2$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Februarij.

Het Eng.-Perziesch geschil is nog niet bijgelegd, maar daarom loopen de onderhandelingen zeer gunstig, zelfs zoo, dat men beweert, dat men te Parijs tot eene regeling der moeijelijkheden is gekomen, die nog slechts de goedkeuring van het kabinet *Palmerston* wacht, om de formele schikking daar te stellen.

In de zaak van Neufchatel is het nog zoover niet. Zwitserland gedoogt niet, dat de koning van Pruissen iets meer zal dragen dan de titels van prins van Neufchatel en Valengin; de Republiek wil den koning daarom geene domeinen laten met eenige heerlijke regten. Van den anderen kant schijnt de koning van Pruissen nog al stijf bij zijne eischen te blijven. Althans dat blijkt ook uit hetgeen lord *Palmerston* in het Britsche Parlement gezegd heeft, toen hij de hoop openbaarde dat de Koning even inschikkelijk zou wezen, als de Republiek het geweest was. — Intusschen zegt men, dat in de laatste dagen de kwestie van Neufchatel weder iets beter staat.

Veel opzien baart in het departement Allier de gestrengheid van den bisschop van Moulins, den heer *de Dreux Brezé*, zeer vermogend man en legitimist, die zeer gesteld op de volheid zijner magt, een pastoor heeft geschorst en twee anderen dat heeft toegezegd, op grond, dat zij zich over hem hebben beklaagd bij den Paus en den minister van eeredienst. De hoofdzaak is, dat bewuste pastoor zeer gezien is bij hunne leeken, die vertoornd zijn over deze handelwijze en bij petitien zich tot de regering wenden. De pers houdt zich ook met de zaak bezig. Men beweert, dat de bisschop in strijd handelt met de bepalingen van het Konkordaat, en dat de zaak dus welligt door den Staatsraad zal in behandeling genomen en beslist worden. De bisschop heeft een mendement uitgevaardigd, door den *Univers* opgenomen. Daar de bisschop Ultramontaan is, neemt dat blad zijne zaak ter harte.

PARIJS, Woensdag 25 Februarij.

De beurs was heden in eene trage stemming en alle fondsen werden aangeboden, behalve de aandeelen in den ijzeren spoorweg naar Lyon, alzoo de opbrengst van dien spoorweg in de afgeloopene week 326,000 frs. meer bedraagt, dan in dezelfde week van het vorige jaar.

— 25 *Febr.* 3 pCt. 70,20; Fr. Oost. Spoorw. 773; Sp. 3 pCt. $37^3/_8$.

Febr.	GEHUWD.	
20	W. Arendse en R. van Norden.	Putten.
18	J. Goudsmid en M. Denekamp.	Schoonhov.
19	J. B. Janssen en C. Dekker.	Nieuwediep.
20	J. C. S. Thomas en A. M. Hemsing.	Kampen.
	BEVALLEN.	
21	C. Bienfait geb. van Eijnern, zoon.	Amsterdam.
23	S. Broens geb. Bulk, dochter.	Amsterdam.
20	F. H. Blom van Assendelft geb. Boon van Ostade, zoon.	Gorinchem.
20	H. C. Caland geb. de Jonge, dochter.	Brielle.
21	A. W. Clans geb. 't Hardt, zoon.	's Hage.
21	A. M. G. v. Diggelen geb. Richter, d.	Rotterdam.
23	C. C. A. Graichen geb. Varkevisser, d.	Amsterdam.
19	A. P. Haremaker geb. Feits, zoon.	Nieuwediep.
22	W. A. J. v. Hemert geb. Schimmelpenninck d.	Arnhem.
21	J. J. A. C. de Jong geb. von Schimdt auf Altenstadt, zoon.	Gorinchem.
23	P. E. Kersbergen geb. Vloodorp, d.	's Hage.
20	J. M. de Laat de kanter geb. v. d. Bree, d.	Goes.
22	E. C. C. Meiners geb. Langer, zoon.	's Hage.
21	D. A. Nepveu geb. Bruijn, zoon.	's Hage.
19	K. Plantenga geb. Bleeker, zoon.	Leeuwarden.
21	M. H. Roeloffsz geb. Jacobs, zoon.	Amsterdam.
21	J. Sanders geb. Hesselink, dochter.	Groningen.
18	A. Stuening geb. van Lijnen, zoon.	Zaandam.
20	A. B. Strumper geb. Vogelenzang, zoon.	Wageningen.
21	W. C. G. Stricker geb. Carbentus, zoon.	Amsterdam.
19	C. Simonsz geb Kroeger, dochter.	Harlingen.
23	A. Verpoort geb. Koning, dochter.	's Hage.
22	C. H. C. Westenberg geb. Sluiter, zoon.	Amsterdam.
23	D. J. Werders geb. Feilbrief, zoon.	's Hage.
22	J. C. van den Worm geb. Kuilenburg, d.	Schoonhov.
	OVERLEDEN.	
18	*Mevr.* A. Blom geb. Landbunk, 58 j.	Breda.
20	O. A. van Bijlandt, 90 j.	Breda.
21	J. G. Blum, zoon.	's Hage.
19	*Mevr.* A. M. van Doorn geb. Hôtti, 30 j.	Amsterdam.
16	J. de Haan, 64 j.	Amsterdam.
18	*Mevr.* J. E. v. d. Houwen geb. Gennep, 79 j.	's Hage.
21	C. Hanen, 65 j.	's Hage.
21	C. F. H. van Hees dochter, 27 j.	's Hage.
23	W. P. Heskes, 74 j.	Leeuwarden.
21	B. J. van Hengel, 62 j.	Amsterdam.
21	B. H. Janssen, 66 j.	Goes.
23	B. N. Jung, 74 j.	's Hage.
21	*Mevr.* W. M. Koops geb. van Meegen, 59 j.	Amsterdam.
20	*Mevr.* E. J. Luberti geb. Humbertt, 61 j.	Leijden.
23	W. Lieftinck, 77 j.	Arnhem.
18	*Mevr.* E. S. Meijer geb. Snel, 50 j.	Zwolle.
17	*Mevr.* G. Maaskant geb. v. Meijeren, 74 j.	Hillegom.
19	G. Meijer, 85 j.	Hoogeveen.
19	*Mevr.* M. G. J. Mathes geb. Snoeck, 77 j.	Gorinchem.
21	J. T. du Pree, zoon.	Leeuwarden.
22	*Mej.* J. H. Travlagino, 42 j.	Haarlem.
23	J. van der Veen, 46 j.	Leeuwarden.
22	M. A. Zadoks, 78 j.	Amsterdam.

*** De familie betuigt haren hartelijken dank voor de bewijzen van deelneming ontvangen, bij het overlijden van hunne geliefde Moeder en Behuwdmoeder, Mejufvrouw C. ULLERSMA, Wed. den Heer H. KEMELAAR.

*** **Repetitie der JUBELCANTATE** op *ZATURDAG AVOND* den 28. dezer, ten 7 ure, in het Gebouw op de Mariaplaats.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur.

Hoogduitsche Opera.

Diploma's en Vrijbilletten niet gangbaar.

Op MAANDAG 2 Maart 1857,

zal het Hoogduitsche Opera-Personeel, onder direktie van **J. EDUARD DE VRIES,** Direkteur van den Amsterdamschen Stads-Schouwburg met medewerking van het **Amsterd. Orkest,** opvoeren:

DE VROLIJKE VROUWEN
VAN WINDSOR,

Groot Fantastiesch Komiesch Zangspel in drie bedrijven.
SHAKESPEARE vrij gevolg door MOSENTHAL.
Muziek van NICOLAÏ;
versierd met geheel nieuwe Kostumes; gemonteerd door den Heer SEIDLER, zooals het te Weenen wordt opgevoerd.
De dansen geregeld door den Balletmeester A. VOITUS VAN HAMME.
Gedirigeerd door den Kapelmeester JAHN.
Mrs. FLUTH, Mw. **TELLI-ROSA.**
Mrs. REICH, Mw. **HOFBAUER.**
Mrs. ANNA, Dochter van Mr. REICH, Mw. **LOUISE-NACHTIGAL.**

DANS-ORDE.

a. *Pas seul*, door Mw. VALESKA NACHTIGAL.
b. *Pas de Mouches* (*Vliegendans*), door de Coripheën en de Dames van het Corps de Ballet.
c. *Final grotesque et fantastique van Insekten en Kabouters*, uitgevoerd door het geheele Ballet-Personeel.

Aanvang **kwart voor acht** *ure precies.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Loges en 1e Amphithéater *f* 3,00. Parquet *f* 2,50. Parterre *f* 1,50. 2e Amphithéater *f* 1,00. Gaanderij *f* 0,75.

Heeren Militairen in uniform.

Loges *f* 2,50. Parquet *f* 2,00. Parterre *f* 1,00. 2e Amphithéater en Gaanderij *f* 0,50.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en op den dag der voorstelling aan den Schouwburg van 11—3 ure.

BEN-LEIL
DE ZOON DES NACHTS.

*** Van vele zijden aanzoeken ontvangen hebbende, om de voorstelling van bovengenoemd veelomvattend **Drama** zoodanig in te rigten, dat die door alle Tooneel-beminnaren, welke met den Nachttrein van 11 ure weder huiswaarts kunnen keeren, ware bij te wonen, heeft de Direktie van den Amsterdamschen Schouwburg de eer te berigten, dat de achttiende, en volgende voorstellingen even na 10 ure zullen eindigen, zoodat men gemakkelijk den nachttrein, zelfs zonder rijtuig, kan halen. Men zal echter wel doen, de plaatsen vooraf te bespreken.

De Direktie neemt tevens de vrijheid er op te wijzen, dat men de reis door **Gezelschapsbilletten** aan den Rijn-Spoorweg te nemen, nog aanmerkelijk goedkooper kan maken.

VERKIEZING.

*** Eenige burgers uit den *middelstand* nodigen hunne *medekiezers* uit, bij de aanstaande verkiezing voor *één Lid van den Gemeenteraad*, hunne keuze te vestigen op een van hunne medeburgers, tot die talrijke klasse behoorende, en die in te geringen getale bij den Gemeenteraad vertegenwoordigd is, om hunne stoffelijke belangen voor te staan met vrucht.

*** De Schuldeischers in het Faillissement van ANTONIUS PIKET, Timmerman en Aannemer, en JOHANNES ADRIANUS VAN VOGELPOEL, Metzelaar en Koopman, beiden laatst wonende te Utrecht, worden opgeroepen, om aan te hooren de rekening en verantwoording, welke ten overstaan van den Heer Regter Commissaris in genoemd faillissement zal worden afgelegd, op Donderdag den 12. Maart 1857, des namiddags ten 2 ure, in het Paleis van Justitie te Utrecht, ter plaatse waar de Arrondissements Regtbank vergadert.

Mr. J. E. VAN LOENEN.

VERPACHTING.

*** De directie over het Zand- en Jaagpad van Breukelen naar Ouderkerk, is voornemens op Vrijdag den 6. Maart 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van G. VAN CASPEL, aan de Nieuwersluis in het openbaar te verpachten *de ontvangst der Tollen, geheven wordende aan de Nieuwersluis en aan de Waverbrug, voor den tijd van twee achtereenvolgende jaren, aanvang nemende primo Mei* 1857.

De voorwaarden der verpachting liggen van af heden ter lezing aan het Prov. Goevernement van Utrecht, ter stedelijke Secretarie te Amsterdam bij G. VAN CASPEL aan de Nieuwersluis voornoemd en bij J. KLAARMOND aan den Voetangel nabij de Waverbrug; terwijl men tot het bekomen van nadere inlichtingen zich kan vervoegen bij den Kameraar Mr. C. Th. Baron VAN LIJNDEN VAN SANDENBURG te Utrecht.

HOUTVERKOOPING

*** op Vrijdag den 27 Februarij 1857, *des voormiddags ten* 9 *ure precies*, op de Plaats *Oranjelust*, aan de Maliebaan te Utrecht, van 14 myten TAKKENBOSSEN en STOMMELS;

en des voormiddags ten 11 *ure*, op de Hofstede bewoond door de Weduwe *E. van Bennekom*, op Galekop, gemeente Ouden Rhijn, van: WILGEN- en IEPEN BOOMEN, ELZEN- en WILGEN HAKHOUT en SNOEILING.

Alles in perceelen, en dagelijks te zien.

*** De Notaris BLANKEN, te Schoonhoven, zal op Donderdag den 12. Maart 1857, des avonds ten 5 ure, in het Heeren Logement te Schoonhoven, publiek veilen en verkoopen:

1) Eene kapitale HOFSTEDE, No. 129, met Hooiberg en Schuur, en ruim 18 bunders Bouw-, Wei-; Hooi-, Griend- en Rietland, gelegen onder de gemeente Lopik, in het benedeneinde, tegenover den Korenmolen.

Verhuurd, de Landerijen tot 1 Januarij — en de Gebouwen tot 1 Mei 1859, voor *f* 521,— 's jaars.

2) 4 Bunders GRIENDLAND, gelegen onder Lopik, naast het voorgaande.

3) Eene kapitale HOFSTEDE, No, 25, met Hooiberg en Schuur, alsmede $16\frac{1}{2}$ Bunders Bouw-, Wei-, Hooi- en Griendland, gelegen onder de gemeente Vlist, in de polders oostzijde van de Vlist en Bonrepas.

Verhuurd tot 1 Januarij en 1 Mei 1858, voor *f* 640,-.

4) 3 Bunders BOUW-, HOOI- en GRIENDLAND, met DIJKGROND, gelegen onder Willige Langerak, in het benedeneinde.

5) 5 Bunders WEILAND, gelegen in den polder Noord Zevender, gemeente Zevender.

6) 2 Bunders, 32 roeden, 69 ellen WEILAND, gelegen onder Bergambacht, in Bovenberg, aan den huisweg.

Verhuurd tot 31 December 1861, voor *f* 110,— jaarlijks.

7) Een HUIS no. 109, met 1 bunder, 45 roeden, 10 ellen Griendland en Dijkgrond, gelegen onder de gemeente Jaarsveld, in den polder Wiel.

8) En een half vierendeel ZALM ZEGENWATER op den Zegenworp *"de Snackaars,"* gelegen voor Ammerstol.

Breeder bij billetten omschreven, en nadere informatiën te bekomen bij gezegden Notaris.

*** Op Maandag den 16 Maart 1857, des namiddags ten 12 ure, zal te Ysselstein in de *MORIAAN*, in het openbaar worden verkocht:

1. Eene van oudsher bestaande en ruim beklante **GRUTTERIJ,** zijnde een bovenwerk, met annex hecht en sterk en zeer ter nering staand WOONHUIS, SCHUUR met STALLING en ruim ERF, staande en gelegen te IJsselstein aan de Benschopperstraat.

Te aanvaarden 1 Mei 1857.

2. 3 Bunders 79 Roeden 20 Ellen uitmuntend WEI- EN HOOILAND, gelegen te Ysselstein in den Hoogenbiezen, nabij de Stad.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris H. D. G. A. IMMINK te Ysselstein.

Boek- en Plaatwerken, enz.

*** Voor de eerstvolgende verkooping van BOEKEN, PLAATWERKEN, LIEFHEBBERIJEN, enz., welke door den ondergeteekende in het *Vendu-huis aan de Mariaplaats* te Utrecht zal worden gehouden, kunnen dagelijks aan gemeld Lokaal partijen ter bijvoeging worden ingezonden.

J. S. BRESSER, Vendumeester.

*** **Te huur** een dubbel en goed onderhouden HEERENHUIS, op het beste gedeelte der Voorstraat te Utrecht, tegen 1. Mei a. s. of zooveel eerder als zulks kan; te bevragen bij den Timmerman H. J. MEESSEN op den Springweg.

TE HUUR:

*** Op eene der drukste standen te Utrecht, een WINKELHUIS tot alle affaires geschikt, waarin acht Kamers. Nadere inlichtingen op *franco* aanvrage te bekomen bij de Heeren ANDRIESSEN en VISSCHER, Commissionnairs te Utrecht in den Driehoek.

*** De **Bloemisterij** van wijlen J. G. JONGELING is ruim voorzien van eene schoone collectie **BLOEIJENDE PLANTEN,** als: CAMELLIAS, AZALIAS, EPACRISSEN, ACACIAS PARADOXE, enz. Alles tegen een civielen prijs.

De *Eerste* Steeg in de Maliebaan.

*** De ondergeteekenden, Mrs. Schoen- en Laarzenmakers, berigten langs dezen weg aan hunne geëerde begunstigers, dat zij, door de bijzonder hoog gestegen prijzen van het Leder, welke van **50** tot **80** % gerezen zijn, verpligt zijn, naar evenredigheid hun werk daarnaar te verhoogen.

D. ZAMBAUX.	L. SAS.
J. VROMANS.	J. J. B. SCHELLINK.
M. LE MARCHAND.	H. WEGENAAR.
J. W. WALTZ.	J. M. FRICKE.

*** Van een zeer geacht en algemeen bekend Ingezeten dezer stad werd ons heden het volgende Attest toegezonden: ***VERKOOPHUIS.***

De ondergeteekende was sedert een paar jaren voortdurend sukkelend aan hevige borstaandoeningen en toenemende verzwakking, zoodat hij moest kugchen, opgeven en hoesten als een oud besje en naauwelijks meer loopen kon. Nu twee maanden geleden begon hij 's morgens en 's avonds getrouw de Revalenta te gebruiken, ofschoon hij op het punt der Revalenta-wonderen een volslagen ongeloovige was, en dit alleen deed om zijnen vrienden genoegen te geven, iets dat hij te geruster doen kon, daar de beroemde geneesheer, die hem een doosje pillen voorschreef, het gebruik der Revalenta zeer goedkeurde. Thans bijna geheel hersteld zijnde, moet hij, in weerwil van zijn vroeger ongeloof, dit vooral aan de Revalenta wijten, daar hij in de laatste maand de pillendoos heeft laten staan en echter in beterschap is toegenomen, iets dat hij alle Revalenta-eters evenzeer toewenscht.

Amsterdam, 30 Januarij 1857. J. S.

Marktberigten.

Wijk bij Duurstede, 25 Februarij. Ordinaire Tarwe van *f* 9,25 tot *f* 10,25. Beste Tarwe van *f* 11,50 tot *f* 12,50. Rogge van *f* 6,50 tot *f* 7,00. Boekweit van *f* 7,25 tot *f* 7,75. Haver van *f* 3,50 tot *f* 3,90. Paardenboonen van *f* 7,30 tot *f* 7,75. Wikken van *f* 6,00 tot *f* 6,50. Boter de 5 Ned. Onzen 50 ct. Hoendereijeren de 100 stuks *f* 2,00.

Amsterdam, 25 Februarij. Tarwe als voren aan konsumptie verkocht: 128 ℔ o. b. Pools. *f* 420, *f* 425; 130, 131 ℔ n. dito *f* 425, *f* 430; 129 ℔ jarige b. Pools. *f* 415; 127 ℔ n. Gelders. *f* 330; 127 ℔ o. b. Pools. *f* 440. Rogge onveranderd bij gerijven; 120 ℔ Amer. *f* 255; 120 ℔ Arch. *f* 230; 117, 119 ℔ Petersb. *f* 217, *f* 223; 144/2, 145 ℔ Inl. *f* 220, *f* 222; 115 ℔ Petersb. *f* 211; partij. Garst prijshoudend; 101 ℔ n. Vries wt. *f* 180; 98, 100 ℔ dito *f* 174, *f* 176.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Feb.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther. F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
			N. ℔						
25	2	zzo.	0.5	766.97	45.3	+ 2.2	0.61	0	Helder.
	10	z.	0.5	68.45	40.6	+ 3.1	0.88	0	Idem.
26	8	nnw.	0.0	71.50	40.1	+ 2.2	0.93	0	Betrokk. nevel.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 25 Februarij 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{5}{8}$		
dito dito	3	"	$75\frac{15}{16}$	$76\frac{1}{16}$	$75\frac{15}{16}$
dito dito	4	"	$95\frac{3}{16}$	$95\frac{5}{16}$	$95\frac{1}{4}$
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	"	$104\frac{1}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829	5	"	$108\frac{1}{8}$		
Certifikaten 1840. . .	4	"	$84\frac{3}{4}$		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	"	$84\frac{1}{2}$	$84\frac{5}{8}$	
" " 1854.	5	"	$94\frac{1}{2}$	$94\frac{9}{16}$	
" " 1855.	5	"	$96\frac{3}{16}$		
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	"	$95\frac{1}{8}$		
POLEN.					
Obligatien.	4	pCt.	$78\frac{3}{8}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{4}$	pCt.	$24\frac{1}{2}$	$24\frac{9}{16}$	
dito	3	"	$41\frac{1}{2}$		
Binnenl. Schuld . . .	3	"	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{7}{16}$
Bewijzen Koepons . . .			$6\frac{11}{16}$	$6\frac{3}{4}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	$80\frac{3}{4}$		
Oblig. Metaliek . . .	5	"	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{5}{8}$
Oblig. N.	5	"	$86\frac{3}{8}$	$86\frac{1}{2}$	$86\frac{3}{8}$
dito dito Nat.	5	"	$78\frac{3}{8}$	$78\frac{9}{16}$	$78\frac{5}{8}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	"	$39\frac{1}{2}$	$39\frac{3}{4}$	
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	pCt.	52		
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	99		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$45\frac{3}{16}$	$45\frac{5}{16}$	$45\frac{3}{16}$
dito uitgestelde			$24\frac{1}{2}$	$24\frac{5}{8}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij no. 49
de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

WATERSNOOD.

ALGEMEENE VERANTWOORDING

der voor de provincie Utrecht *ingekomen giften, tot leniging van den ramp, door den watersnood van* 1855 *ontstaan.*

Behalve de aanzienlijke gift van f 1000.—, door ...e Majesteit den Koning al dadelijk bij Hoogstdes... komst ter plaatse van de doorbraak aan Hoogst... zelfs Commissaris in dit gewest ter hand gesteld, ... van welke f 750.— aan *Veenendaal* en f 250.— ... *Rhenen* zijn uitgekeerd, zijn ontvangen en uitge...rd de navolgende sommen:

Ontvang.

...e opbrengst der provinciale collecte, gehouden op ...noodiging van gedeputeerde Staten, dd. 10 Maart ...55, n°. 1 (provinciaal-blad n°. 27), en welke in ... verschillende gemeenten heeft bedragen als volgt:

...thoven	f 9.30	Montfoort	» 80.—
...ttienhoven.	» 65.31[5]	Mijdrecht	» 260.02
...rongen.	» 65.54	Nigtevecht	» 140.57
...rsfoort	» 945.51	Odijk	» 21.65
...n	» 317.85	Oudenrijn	» 26.50
...schop	» 326.65	Oudhuizen	» 45.20
...Bilt	» 213.05[5]	Oudwulven	» 27.05
...kelen Nijenr.	» 163.86	Polsbroek (Noord)	» 31.50
» St. Pieters	» 73.91	Polsbroek (Zuid)	» 22.50
...nik	» 59.17	Portengen	» 8.15
...schoten	» 48.06[5]	Rijnauwen	» 73.—
...auw	» 3.10	Ruwiel	» 55.45
...hen	» 20.50	Rijsenburg	» 23.37
...rthuizen.	» 8.81	Schalkwijk	» 52.82
...orn	» 39 02[5]	Schonauwen	» 4.95
...bergen	» 47.86	Snelrewaard	» 43.05
...	» 7.90	Soest	» 138.06
...nes	» 83.46	Sterkenburg	» 30.17
...verskop	» 14.60	Teckop	» 20.15
...avesloot	» 18.50	Tienhoven	» 19.05
...rzuilens	» 6.90	Tull en 't Waal	» 43.50
...melen	» 56.97	Utrecht	» 8102.05
...enkoop	» 19.10	Veldhuizen	» 21.65
...gland	» 71.55	Vinkev., Waverv.	» 70.08
...uten	» 50.89	Vleuten	» 70.10
...arsveld	» 27.59	Vreeland	» 176.07
...tphaas	» 334.40	Vreeswijk	» 62.33[5]
Kamerik Mijzijde	» 45.20	de Vuursche	» 43.23
Kamerik Houtd.	» 67.66	Werkhoven	» 60.19[5]
Ko...gen	» 81.29	Westbroek	» 21.62[5]
Laagnieuwkoop	» 29.30	Willeskop	» 95.82
...ngbroek	» 71.80	Willige Langerak	» 36.—
Leersum	» 17.42	Wilnis	» 58.98[5]
Linschoten	» 59.40	Wulverhorst	» 17.—
Loenen	» 200.15	Wijk bij Duurst.	» 90.50
Loenersloot.	» 25.50	Ysselstein	» 234.50[5]
Loosdrecht	» 258.05	Zegveld	» 30.—
Lopik	» 100.—	Zeist.	» 499.47[5]
Maarn	» 8.25	Zevender	» 12 30
Maarssen	» 372.50	Zuijlen	» 116.25
Maarssenbroek	» 6.90		
Maarsseveen	» 193.69[5]	Totaal der provinciale collecte	f 15717.79[5]
Maartensdijk	» 96.42		

INGEKOMEN GIFTEN BIJ DE PROVINCIALE AUTORITEIT.

Van de algemeene commissie te *Amsterdam* voor den watersnood, bij missive van den heer burgemeester van *Amsterdam*, dato 10 Maart 1855. . . . f 1500.—

Als voren, bij missive als boven, dato 14 Maart 1855 . . . . » 4000.—

Van den heer jonkheer mr. *J. C. Martens van Sevenhoven*, een bankbillet van f 100.—, gevonden in het kerkezakje der Waalsche gemeente te *Utrecht* . . . . » 100.—

Van den heer baron *van Breugel*, te *'s Gravenhage*, een bankbillet van . . » 100.—

Van den heer *K. Hoogeveen*, gepensioneerd kolonel der artillerie te *Utrecht* . . » 100.—

Van de Vrijmetselaars-loge *Ultrajectina* te *Utrecht*. . . . . » 100.—

Idem voor *Veenendaal* . . . . » 110.—

Van de commissie te *Middelburg* voor de noodlijdenden door de overstrooming, bij missive van den heer burgemeester van *Middelburg*, dato 14 Maart 1855 . . . » 600.—

Van als voren, bij missive als boven, dato 21 Maart 1855, n°. 96 . . . . » 400.—

Van J. J. H. L. K.; C. P. en T., per brief met het postmerk »*Heerenveen*", met de woorden »pour les malheureux »par l'inondation dans votre province" 19 Maart 1855 . . . . » 50.—

Van N. N., ingezeten der provincie *Utrecht*, doch tijdelijk afwezig, met het bijschrift: voor de collecte, gehouden op Vrijdag ll. » 300.—

Van de zangvereeniging te *Abcoude Baambrugge* . . . . » 75.—

Van den heer burgemeester te *Abcoude Baambrugge*, het bedrag eener collecte op de gemeente-school . . . . » 8.15

Van den heer mr. *L. C. Bouricius*, van N. N. » 1.—

Van den heer *J. H. Kufferath*, muziekdirecteur te *Utrecht*, het zuiver bedrag van een op den 28. April 1855 gegeven con-

Over te brengen f 7444.15

Overgebragt f 7444.15

cert in het gebouw van kunsten en wetenschappen aldaar . . . . » 546.22

Van den heer *N. de Zwaan*, te *Utrecht*, het zuiver bedrag van het werkje, getiteld: »Huwelijks-klippen", uitgegeven ten voordeele van de noodlijdenden door den watersnood in *Veenendaal* en *Rhenen* . . . » 49.12

Totaal . . . . f 8039.49

RIJKS-COLLECTE.

Ontvangen het aan de provincie Utrecht successivelijk toegekende aandeel in de algemeene Rijkscollecte, in zes verschillende mandaten op den arrondissements-betaalmeester te Utrecht, ad

f 68715.—
» 3600.—
» 6298.93
» 615.40[5]
» 2.25
» 1.17

f 79232.75[5]

Totaal . . . f 79232.75[5]

VERZAMELING.

Totaal der bij de provinciale autoriteit ingekomen gelden:

Provinciale collecte	f 15717.79[5]
Particuliere giften	» 8039.49
Aandeel in de algemeene Rijks-collecte	» 79232.75[5]
	f 102990.04

Bij de regeling der verdeeling tusschen de betrokken gemeente-besturen is het bij de gemeenten in kas voorhanden, van elders ontvangen, gevoegd bij het te verdeelen bedrag. Dit bedroeg te

Amersfoort	f 250.—
Rhenen	» 6000.—
Amerongen	» 130.—
Renswoude	» 1182.76[5]
Woudenberg	» 225.—
Leusden	» 800.—
Stoutenburg	» 12.73[5]
Veenendaal	» 9000.—
	f 17600.50

Zoodat voor het geheel beschikbaar was f 120590.54

Uitgaaf.

Aan de dames-commissie ter verzorging der kleeding der noodlijdenden door den watersnood uit Veenendaal, in de Geertekerk te Utrecht verpleegd. f 553.—

Aan de gemeente Renswoude, ter voorziening in de eerste behoeften der noodlijdenden . . . . » 300.—

Vaarloonen aan schippers . . . » 50.—

Aan de gemeente Woudenberg, ter voorziening in de eerste behoeften der noodlijdenden . . . . » 200.—

Aan de gemeente Leusden, idem. . » 100.—

» » » Stoutenburg, idem. » 100.—

» » » Veenendaal, idem. » 110.—

» » gemeenten en Leusden Stoutenburg, als voren te zamen. . . » 100.—

Tot leniging van verdere rampen onder Leusbroek (Leusden). . . . . » 300.—

Verpleegkosten der noodlijdenden uit Veenendaal in de Geertekerk te Utrecht, volgens daarvan gedane rekening. . . » 5509.90[5]

Kosten, gevallen op het huren en vervoeren van vaartuigen en brandzeilen van Utrecht naar Renswoude en Woudenberg, met daggelden der schuiten voerders en verdere daartoe betrekkelijke uitgaven . . . . » 398.82

Kleine onkosten op het afhalen der behoeftigen uit Veenendaal naar Utrecht. » 4.87[5]

Vrachtloonen en porten van pakken voor de noodlijdenden . . . . » 6.95

Kosten van overbrenging van 14 zeilen van het fort de Roode Haan . . . » 10.—

Aan de stad Utrecht, kosten bij het houden der provinciale collecte. . . » 23.25

Uitgekeerd aan de navolgende gemeenten, pro rato der geleden schade, volgens overgelegde en gekwiteerde staten, als:

aan Amerongen	» 2973.17
» Amersfoort	» 4828.38
» Leersum	» 29.98
» Rhenen	» 14585.35
» Leusden	» 12268.64
» Stoutenburg	» 902.56
» Tull en 't Waal	» 417.94
» Veenendaal	» 56972.25
» Woudenberg	» 12466.02
» Renswoude	» 7379.45

Totaal . . . f 120590.54

Balans.

Ontvangen en beschikbare gelden hebben bedragen . . . . f 120590.54

Uitgaven en uitkeeringen hebben beloopen . . . . » 120590.54

Zoodat deze rekening en verantwoording wordt gesteld . . . . Quitte.

Utrecht, den 30. Januarij, 1857.

De gedeputeerde Staten van Utrecht,
S. VAN HEEMSTRA, voorzitter.
C. W. MOORREES, griffier.

PATENTEN.

KENNISGEVING.

De Burgemeester der stad Utrecht,

Gezien hebbende art. 25 der wet van 21 Mei 1819,

Gelet op Zijner Majesteits besluit van 17 October 1820, (Staatsblad no. 22), strekkende ter bevordering eener meer rigtige uitvoering van art. 32 der wet op het *Patentregt*, tot het afhalen der *Patentzegels* betrekkelijk;

Brengt bij deze ter kennis van een ieder, welke zich gedurende het derde kwartaal dezes dienstjaars, tot verkrijging van een Patent heeft aangegeven, alsmede aan al die genen, welke als medeteekenende deelgenoot, ingevolge art. 8 der wet, van een afschrift van Patent moeten voorzien zijn, dat de Patentbladen in gereedheid zijn gebragt, en dat tot derzelver uitgifte, zal worden zitting gehouden aan het Bureau der Belastingen, ten Stadhuize en wel van Maandag den 2. Maart tot en met Woensdag den 4. Maart daaraanvolgende, des namiddags van *vijf* tot *zeven* ure.

Dat wijders, na verloop van het voorschreven tijdperk, al de onafgehaalde Patentbladen of derzelver afschriften in handen van de Deurwaarders der Directe Belastingen zullen worden gesteld, ten einde door hen, na daarvan Procès-Verbaal te hebben opgemaakt, ingevolge art. 2 van bovengenoemd Koninklijk besluit, aan de huizen der belanghebbenden te worden bezorgd, welke voor die bezorging zullen genieten *tien cents* zonder meer.

Gedaan te Utrecht, den 25. Februarij 1857.

De Burgemeester voornoemd,
J. HINLOPEN, Weth.

Uittreksel van Titel 3, 4, 5 en 6 van het ONTWERP VAN WET op het LAGERONDERWIJS en der toelichtende Memorie.

Art. 35 is gebleven art. 30 van 't oude reglement, en bepaalt, dat tot het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs wordt vereischt het bezit eener akte van bekwaamheid, en getuigschriften, — terwijl in art. 36 eene kleine wijziging is gebragt.

Art. 32 bepalende, dat de akten van bekwaamheid worden verkregen door het afleggen van examen, is in art. 37 gebleven. De regering heeft slechts twee onderwijzersrangen voorgesteld; van de 4 thans nog bestaande werd naar de 1. toch slechts zelden gestaan, en de laagste kan ook zeer goed worden gemist. De openbaarheid der examens acht de regering niet noodig, bij de waarborgen van de goede zamenstelling van de kommissiën van schoolopzieners.

In plaats van 4 vaste kommissiën, gelijk het vorig ontwerp voorstelde, zegt art. 38, dat 4 kommissiën voor het afnemen der examens zullen worden te zaâmgesteld, ten minste uit 9 leden bestaande, »door onzen Min. van Binnenl. zaken te kiezen uit de schoolopzieners der onderscheidene provinciën, en eenmaal 's jaars door hem tot het verrigten dier werkzaamheid op te roepen."

De Regering meent, dat de werkzaamheden niet te veelvuldig zullen zijn, als na het examen in de eene provincie, de examinatoren huiswaarts keeren, om later in eene andere provincie zitting daartoe te nemen. Eén examen per jaar in elke provincie, acht de Reg. voldoende. Eene verwisseling der kommissiën over de verschillende provinciën, acht zij, om den afstand en om het tijdverlies, minder raadzaam.

De gemeente, waar het examen zal gehouden worden, zal, naar art. 39, door den Min. van binnenl. zaken worden bepaald.

Hetgeen voor de examens zal gevorderd worden, wordt in art. 42 voor hulponderwijzeres en hulponderwijzer eenigzins bepaald. Overigens meende de Reg., dat men niet te veel in bijzonderheden moet treden, en dit meer aan de examinerende kommissiën moet overlaten. Voor de hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen zullen de eischen slechts hooger gesteld worden.

Art 46 luidt:

»De akten van bekwaamheid gelden voor het geheele Rijk en zoowel voor het school- als voor het huisonderwijs.

»Die van hoofdonderwijzer en van hoofdonderwijzeres geven tevens het regt, om als hulponderwijzer en hulponderwijzeres werkzaam te zijn.

»De akte van hulponderwijzer kan in de gevallen, op de wijze en onder het genot der jaarwedde, door ons te bepalen, ook het regt geven om aan het hoofd eener school te staan.

»Die van hoofdonderwijzeres geeft tevens het regt, om aan het hoofd te staan van voorbereidende scholen, bestemd voor kinderen beneden de ouderdom van zes jaren."

Afzonderlijke akte van bekwaamheid voor huisonderwijzers acht de reg. niet noodig. De regeling der bewaarscholen bij deze wet acht de reg. niet goed; waar op die scholen eenig onderwijs, al ware het ook in de beginselen werd gegeven, zouden zij echter van zelve in de termen der wet vallen. Aan 't hoofd dezer bewaarscholen kunnen echter hulponderwijzeressen gesteld worden, terwijl [illegible] trent de hulponderwijzers in [illegible] gemeenten in het oog op Drenthe [illegible] andere provinciën.

Art. (43 van 't oude) zegt:

„Met het toezigt op het onderwijs zijn, onder het oppertoezigt van onzen minister van binnenlandsche zaken, belast: „*a.* plaatselijke schoolkommissie; *b.* schoolopzieners; *c.* een inspekteur."

In de Kamer heeft men, naar het Belgiesche stelsel, matig bezoldigde distrikt-schoolopzieners willen hebben, met schadeloosstelling voor reis- en verblijfkosten, met een provincialen schoolopziener aan hun hoofd, die eenmaal per jaar onder voorzitterschap van den min. van binnenl. zaken tot een raad zich zouden vereenigen, om daarin de verslagen over 't onderwijs in overweging te nemen. De reg. heeft zich echter gehouden bij het voorstel van 't vorige ontwerp. Zij beroept zich op de niet goede werking der door de Kamer gewenschte inrigting in België, vooral omdat het getal der distrikts-schoolopzieners te groot dient te wezen, en bij matige bezoldiging hunne werking te weinig goede vruchten oplevert. Dit houdt de reg. overigens buiten tegenspraak, dat, zoo men op grond van het bovenstaande het denkbeeld van talrijke schoolopzieners moet laten varen, en dus, hetzij het hier te lande bestaande behoudt, hetzij in het voorstel der regering treedt, provinciale schoolopzieners in geene dier beide stelsels passen. Zoo als nu toch de provinciale kommissien van onderwijs zijn zamengesteld en hare werkzaamheden geregeld, is het twijfelachtig, of een provinciale schoolopziener met vrucht werkzaam zou kunnen zijn, en zou de regeling zijner betrekking tot de distrikts-schoolopzieners en plaatselijke schoolkommissien waarschijnlijk bevonden worden meer moeijelijkheden op te leveren dan aanvankelijk wierd vermoed. In het stelsel der regering, en dit behoeft geen nader betoog, kunnen provinciale schoolopzieners geene plaats vinden.

Daar hier te lande de onderwijzers buitendien geëxamineerd moeten wezen, is de Belg. inrigting minder noodig, waar de waarborg voor de kunde slechts bestaat in het bezoeken der kweekschool of der normaallessen.

De regering erkent, dat de kommissiën van plaatselijk toevoorzigt, op enkele uitzonderingen na, niet gunstig hebben gewerkt; daarentegen hebben de plaatselijke schoolkommissien in onderscheiden gemeenten uitnemende vruchten gedragen. Wanneer men van nabij bekend is met de werkzaamheden dier kommissien, de belangstelling der leden in hunnen werkkring gade slaat, bemerkt hoe ijverig zij de meer bijzonder aan hunne zorg toevertrouwde scholen bezoeken, de onderwijzers behulpzaam zijn en voorlichten, op de verbetering van het onderwijs gunstigen invloed oefenen, — dan verkrijgt men de overtuiging, dat het behoud van dergelijke kommissien allezins op prijs mag worden gesteld. In minder aanzienlijke gemeenten zouden de werkzaamheden best op te dragen zijn aan burgemeester en wethouders. Eindelijk verdient bij de overweging dezer zaak niet uit het oog verloren te worden, dat, daar het openbaar onderwijs, in het stelsel dezer wet, eene aangelegenheid is voor een groot deel van plaatselijk belang, de plaatselijke besturen, die ook geroepen worden tot bekostiging van dat onderwijs, billijkerwijze aanspraak kunnen doen gelden, om daarop althans eenig toezigt uit te oefenen.

De hoofd-bedenking tegen de voorgedragen schoolopzieners ingebragt, is, dat het getal van 38 te gering zou zijn. Ware die aanmerking gegrond, de zwarigheid zou gemakkelijk uit den weg te ruimen zijn door het cijfer te vergrooten. Maar is zij gegrond? Is inderdaad het toezigt over 70 tot 100 scholen eene te zware taak? De regering kan dit voor alsnog niet inzien. Men houdt niet genoeg in het oog, dat zij zich geheel aan deze werkzaamheid zullen kunnen wijden; dat zij door geene andere zorgen zullen worden afgetrokken; dat niet alle scholen jaarlijks een herhaald bezoek noodig hebben; dat bij sommige onderwijzers enkele wenken voldoende zijn; dat ook die aanhoudende, dagelijksche omgang met de onderwijzers, waarop overigens te regt prijs wordt gesteld, al ware het getal schoolopzieners nog zoo talrijk, toch altijd meer in naam dan in de daad bestaan zou, want, kiest men veel schoolopzieners, dan vervalt men in de noodzakelijkheid, om personen te nemen, die in andere betrekkingen zijn geplaatst, en daarvan is dan weder het gevolg, dat zij zeer weinig vrijen tijd hebben voor den omgang met de onderwijzers van hun distrikt. Zijn er daarentegen schoolopzieners, die zich geheel aan die betrekking kunnen overgeven, dan moge al de dagelijksche omgang ontbreken, maar kan ook de onderwijzer er op rekenen, dat, zoo hij behoefte heeft zijnen schoolopziener te raadplegen, deze voor hem toegankelijk zal zijn.

Ten aanzien van den inspekteur is de aanmerking gemaakt, dat in zijne handen geheel het toezigt op het onderwijs gecentraliseerd zou zijn, dat het een eenhoofdig toezigt zal wezen, zoo zelfs, dat niet ligt eenig inzigt, met de zienswijze van dat hoofd strijdig, tot het Goevernement zal doordringen. Wil men de eenheid en kracht van het schooltoezigt bevorderen, dan is centralisatie onmisbaar. Dat de inspekteur zou kunnen beletten zienswijzen met de zijne strijdig tot het Goevernement te doen doordringen, is niet aannemelijk. Hij is aan den minister van binnenlandsche zaken ondergeschikt, de wet geeft hem geene magt, die belemmerend of nadeelig voor het onderwijs zou kunnen werken. Ook zijn de schoolopzieners geenzins zoo zeer aan hem ondergeschikt, dat zij zwarigheid zouden behoeven te maken, zoo zij van hem in gevoelen verschilden, de tusschenkomst des ministers te verzoeken.

Art. 49 luidt thans dan ook

„In gemeenten beneden de 4000 zielen bestaat de plaatselijke schoolkommissie uit burgemeester en wethouders.

„In de overige gemeenten worden de plaatselijke schoolkommissien door den gemeenteraad benoemd.

„Het lidmaatschap dezer kommissien is vereenigbaar met dat van den raad."

Art. 50. „Elke provincie wordt door Ons in schooldistrikten verdeeld."

Art. 51. „Elk distrikt staat onder het toezigt van een schoolopziener. In geval van overlijden, ziekte of afwezigheid van den schoolopziener, kan in de waarneming zijner betrekking door Onzen Minister van binnenl. zaken worden voorzien."

Art. 52. „De schoolopzieners worden door Ons benoemd voor den tijd van zes jaren. De aftredenden zijn weder benoembaar. Zij kunnen ten allen tijde door Ons worden ontslagen."

Art. 53. „De schoolopzieners genieten uit 's Rijks kas eene jaarwedde en eene som bij abonnement, als vergoeding voor hunne reis- en verblijfkosten."

Art. 54. „De inspekteur wordt door Ons benoemd. Hij kan ten allen tijde door Ons worden ontslagen. Hij geniet uit 's Rijks kas eene jaarwedde en vergoeding voor reis- en verblijfkosten."

Art. 55. „De schoolopzieners en de inspekteur bekleeden geene ambten of bedieningen zonder Onze toestemming."

De 5 laatste artikels zijn geheel als die in 't vorig ontwerp.

Art. 58. Het vroegere art. 54 luidt:

„Alle scholen, waar lager onderwijs wordt gegeven, zoo openbaar als bijzonder, zijn steeds toegankelijk voor de leden der plaatselijke schoolkommissie van de gemeente, voor den distrikts-schoolopziener en voor den inspekteur.

„De onderwijzers zijn gehouden dezen de verlangde inlichtingen te geven omtrent hunne school en hun onderwijs.

„Weigering in een dezer gevallen wordt gestraft met eene boete van vijf en twintig gulden of gevangenisstraf van drie dagen, en bij herhaling telkens met beide de straffen te zamen."

Art. 59 zegt:

„De plaatselijke schoolkommissien houden een naauwkeurig toezigt op alle scholen in de gemeente waar lager onderwijs gegeven wordt; bezoeken die ten minste vier malen 'sjaars, hetzij gezamenlijk, hetzij door middel van kommissien uit haar midden; zorgen dat de verordeningen op het lager onderwijs stipt nagekomen worden; houden aanteekening van het onderwijzend personeel, van het getal leerlingen en van den staat van het onderwijs; doen jaarlijks vóór den 1sten Maart aan den gemeenteraad een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in de gemeente, en zenden daarvan afschrift aan den distrikts-schoolopziener; deelen dezen de belangrijke veranderingen mede, die het schoolwezen heeft ondergaan; geven hem en den inspekteur alle inlichtingen die zij verlangen; verleenen den onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen, bijstand, en beijveren zich den bloei van het onderwijs naar vermogen te behartigen."

Art. 60. „De schoolopzieners zorgen voortdurend bekend te blijven met den toestand van het schoolwezen in hun distrikt, bezoeken alle scholen in hetzelve, waar lager onderwijs wordt gegeven en houden van hun schoolbezoek naauwkeurig aanteekening; zorgen dat de verordeningen op het lager onderwijs stipt nagekomen worden; treden in overleg met de plaatselijke schoolkommissien en de gemeentebesturen; doen zoowel aan deze, als aan den inspekteur de voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs achten; geven den inspekteur kennis van al hetgeen hun op hun schoolbezoek belangrijk is voorgekomen en verstrekken hem alle inlichtingen die hij verlangt; doen jaarlijks vóór den 1. Mei een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in hun distrikt aan den inspekteur en zenden daarvan afschrift aan gedeputeerde Staten hunner provincie; behartigen de belangen der onderwijzers, bevorderen hunne bijeenkomsten en wonen die zooveel mogelijk bij."

Art. 61. „De schoolopzieners hebben toegang tot de vergaderingen van alle plaatselijke schoolkommissien in hun distrikt en brengen daarin eene raadgevende stem uit."

Art. 62. „De inspekteur tracht, zoo door scho[...] bezoek als door mondeling en schriftelijk overle[...] met de distrikts-schoolopzieners, plaatselijke school[...] kommissien en gemeentebesturen, de verbetering [...] den bloei van het schoolwezen te bevorderen, daar[...] in het algemeen en bijzonder in de examens tot h[...] verkrijgen der akten van bekwaamheid eenheid [...] brengen; hij doet aan Onzen Minister van Binne[...] landsche Zaken de voorstellen, die hij in het bela[...] van het onderwijs acht, en licht dezen voor omtre[...] alle onderwerpen, waarover zijn oordeel wordt g[...] vraagd, hij vervaardigt uit de jaarlijksche versla[...] der schoolopzieners en uit zijne eigene aanteekening[...] jaarlijks een beredeneerd verslag omtrent den toesta[...] van het schoolwezen in het Rijk en zendt dit vóó[...] den 1. Julij aan Onzen Minister voornoemd."

Art. 63. „Alle tijdens de afkondiging dezer w[...] dienstdoende, wettig aangestelde, onderwijzers [...] onderwijzeressen kunnen hunne betrekking blij[...] bekleeden.

„Zoo zij, na dat tijdstip, aan het hoofd ee[...] openbare of bijzondere school wenschen geplaatst [...] worden of zich aan het hoofd eener bijzondere sch[...] te plaatsen, worden de vóór dat tijdstip verkre[...] akten van algemeene toelating van den 1. en [...] rang en die van schoolhouderes beschouwd gelij[...] regten te geven als de akten van bekwaamheid [...] hoofdonderwijzer en als hoofdonderwijzeres, in d[...] wet vermeld.

„Zoo zij, na dat tijdstip, als hulponderwijzer [...] eene openbare of bijzondere school wenschen te w[...] den geplaatst, worden de akten van algemeene t[...] lating van den 3. rang beschouwd gelijke regten [...] geven als de akten van bekwaamheid als hulpond[...] wijzer, in deze wet vermeld."

Art. 64. „Alle tijdens de afkondiging dezer wet dien[...] doende openbare hoofd-onderwijzers en hoofd-onderw[...] zeressen ontvangen, zoolang zij hunne betrekking b[...] ven bekleeden, uit de gemeente-kas eene jaarwed[...] waarvan het bedrag ten minste gelijk staat met het [...] komen, dat zij over de laatste vijf jaren, of v[...] hen, die korter in dienst zijn geweest, over [...] kortere tijdvak, in hunne betrekking gemiddeld ja[...] lijks hebben genoten, met dien verstande even[...] dat de jaarwedde in geen geval minder dan *f* [...] mag beloopen."

Art. 65. „De schoolopzieners, plaatselijke scho[...] kommissiën en kommissiën van plaatselijk school-t[...] voorzigt blijven hunne betrekking waarnemen, tot [...] zij door anderen, ingevolge deze wet, zijn vervange[...]

Art. 66. „In afwachting der wettelijke regel[...] van het middelbaar onderwijs zijn de voorschrif[...] dezer wet mede van toepassing op alles wat bet[...] het onderwijs in de levende talen en het meer u[...] gebreid onderwijs in de wis- en natuurkunde.

„Om tot het examen ter verkrijging eener [...] van bekwaamheid voor een of meer dier vakke[...] worden toegelaten, wordt de ouderdom van ten m[...] ste 18 jaren gevorderd. Voor de akte wordt e[...] som van vijf gulden betaald."

Tot de tijdelijke regeling van het onderwijs, [...] thans onder het lager is begrepen, doch, ingev[...] deze wet, voortaan daartoe niet meer zal behoo[...] zijn voorschriften noodig.

De Regering is door dat bewustzijn geleid tot [...] voorstel om, in afwachting der wettelijke rege[...] van het middelbaar onderwijs, de voorschriften [...] tegenwoordige wet mede toepasselijk te verklaren [...] alles wat betreft het onderwijs in de levende ta[...] en het meer uitgebreid onderwijs in de wis- en [...] tuurkunde.

De *geleerde* talen heeft zij gemeend ter zijde [...] mogen laten. De verordeningen van 1806 bev[...] dienaangaande geen ander voorschrift, dan dat [...] op de lagere scholen onderwezen kunnen word[...] welke bevoegdheid ook nu niet wordt uitgesloten.

Het slot art. 67 luidt:

„Deze wet treedt in werking op het nader d[...] ons te bepalen tijdstip.

„Alsdan zijn de bestaande algemeene verorde[...] gen op het lager onderwijs afgeschaft.

„De herziening der provinciale en plaatselijke re[...] menten geschiedt binnen één jaar na bovenge[...] tijdstip. Inmiddels blijven de bepalingen dier re[...] menten geldig, voor zooverre zij met deze wet [...] strijdig zijn."

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.